

Quicksan flora en fauna
Rucphense Vaartkant 11-13 te Rucphen
(2502762-01, versie 0)

Quicksan flora en fauna

in opdracht van
Rho Adviseurs B.V.
T.a.v. mevrouw N. Tiernego
Segeerssingel 6
4337 LG MIDDELBURG

betreffende locatie
Rucphense Vaartkant 11-13
Rucphen

documentkenmerk
2502762-01

versie
0

vestiging
Breda

datum
17 september 2025

opgesteld door:
T.A.J. Nelemans BSc.
Projectleider ecologie

gecontroleerd door:
W.A.C. van de Ven MSc.
Projectleider ecologie

Op dit rapport is een disclaimer van toepassing; zie <https://www.tritium.nl/disclaimer/29-04-2021/>

Tritium Advies B.V.
Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid
T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Breda >> Nuenen >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Quickscan flora en fauna	2
1.2	Natuurbescherming	2
2	Projectinformatie	3
3	Gebiedsbescherming	6
3.1	Natura 2000	6
3.2	Natuurnetwerk Nederland	7
4	Houtopstanden	9
5	Soortbescherming	10
5.1	Flora	11
5.2	Vogels	11
5.3	Grondgebonden zoogdieren	13
5.4	Vleermuizen	14
5.5	Amfibieën, reptielen en vissen	17
5.6	Ongewervelden	18
6	Zorgplicht	20
7	Conclusies	22
8	Literatuurlijst	23

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht algemene vrijstellingen soorten

1 Inleiding

1.1 Quickscan flora en fauna

Een Quickscan flora en fauna is een verkennend onderzoek waarin de ecologische waarden van een plangebied worden nagegaan. Het doel ervan is te bepalen of de voorgenomen wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Omgevingswet. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan ruimtelijke inrichting en aan ruimtelijke ingrepen te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde leefgebieden, op beschermde planten en of op beschermde diersoorten. Dit onderzoek voorziet in deze toetsing.

Op basis van een Quickscan flora en fauna zal blijken of er een overtreding van de geldende natuurwetgeving te verwachten is. Hiermee kan worden voorkomen dat er in strijd met de Omgevingswet wordt gehandeld. Het uitvoeren van een verkennend onderzoek kan voldoende zijn om aan te tonen of een planvoornemen uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Soms zijn er echter meer soortgegevens nodig en is aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk. Een Quickscan flora en fauna stelt dit vast.

1.2 Natuurbescherming

In Nederland geldt sinds 1 januari 2024 de Omgevingswet. Deze wet geeft invulling aan de bescherming van natuurgebieden, van dieren en van planten en vloeit voort uit de Europees vastgelegde natuurwetgeving. De Nederlandse provincies bepalen het natuurbeleid voor hun gebied.

Het onderzoek dat in dit document gerapporteerd wordt, behandelt de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden en komt dusdanig in aanraking met Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland en de lijst van in Nederland beschermde soorten.

2 Projectinformatie

De ontwikkeling betreft de percelen kadastraal bekend gemeente Rucphen, sectie C, nummers 4110, 4111 en 4484, plaatselijk bekend als Rucphense Vaartkant 11-13 te Rucphen, Noord-Brabant. De percelen hebben een totale oppervlakte van circa 1100 m².

De locatie maakt momenteel deel uit van de groenstructuur en heeft de uitstraling van een park, met enkele solitaire bomen zoals moeraseik, robinia en linde. Het planvoornemen betreft de realisatie van een appartementencomplex met 11 woningen op deze plek. De locatie bevindt zich in de dorpskern van Rucphen, in de directe nabijheid van de kerk. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Binnen het planvoornemen wordt een moeraseik gerooid.

Figuur 2.1: Ligging projectlocatie

Figuur 2.2: Planvoornemen op projectlocatie

Onderstaande foto's, gemaakt op 8 september 2025, geven een beeld van de huidige situatie van het plangebied.

Foto A: overzicht foto plangebied

Foto B: overzicht foto plangebied

Foto C: overzicht foto plangebied

Foto D: Rucphense Vaartkant in westelijke richting en de moeraseik die wordt gerooid.

Foto E: Rucphense Vaartkant in oostelijke richting

Foto F: gevel van een van de naast gelegen gebouwen

Foto G: kerk

Figuur 2.3: **Foto's van de huidige situatie van het plangebied**

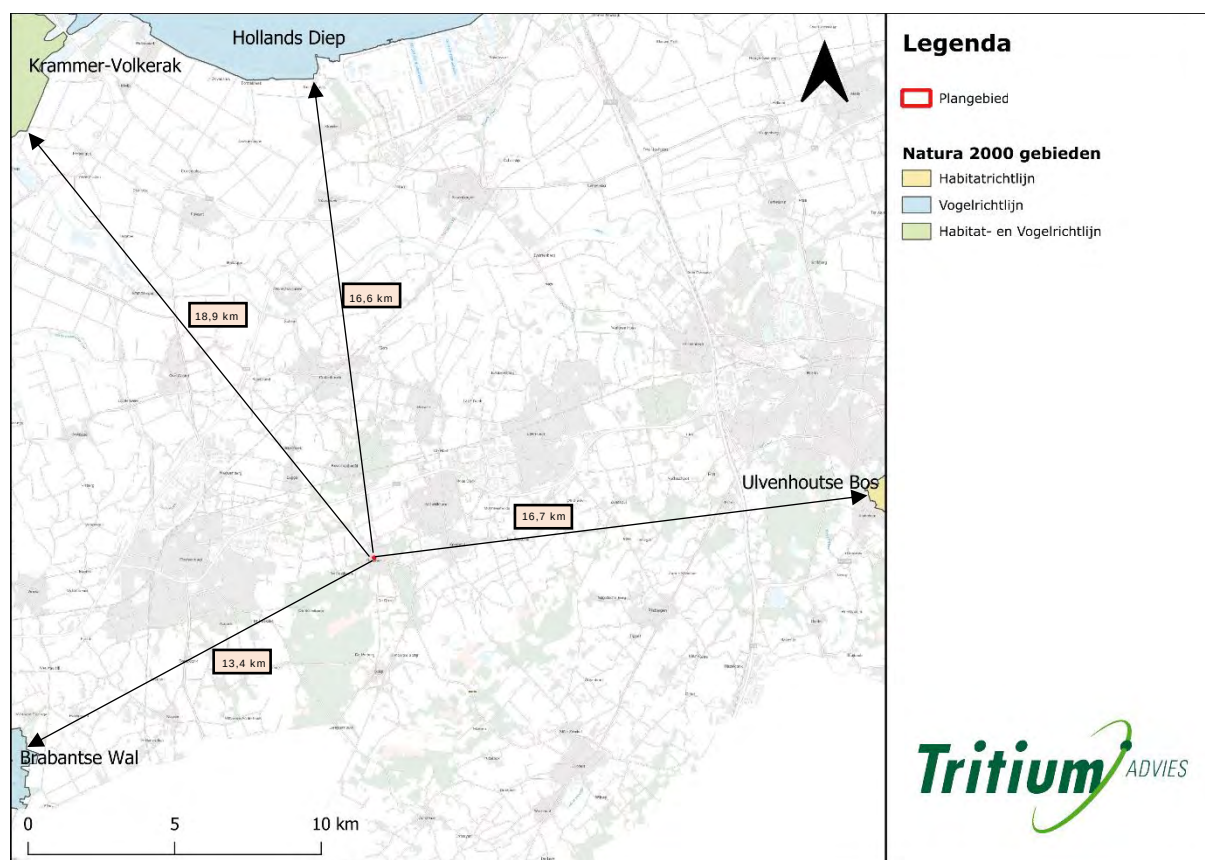
3 Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Op basis van de Omgevingswet is het niet toegestaan plannen en/of projecten te realiseren die significante negatieve gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. In dit hoofdstuk wordt getoetst of significante gevolgen van diverse storingsfactoren op voorhand uitgesloten kunnen worden. Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied, navolgende tabel 3.1 en figuur 3.1 geven de locatie van het plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden weer.

Tabel 3.1: Afstand tot dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden

Dichtstbijzijnde natura 2000-gebieden	Afstand tot plangebied
Brabantse Wal	13,4 km
Hollands Diep	16,6 km
Ulvenhoutse Bos	16,7 km
Krammer- Volkerak	18,9 km

Figuur 3.1: Plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

Conclusie Natura 2000

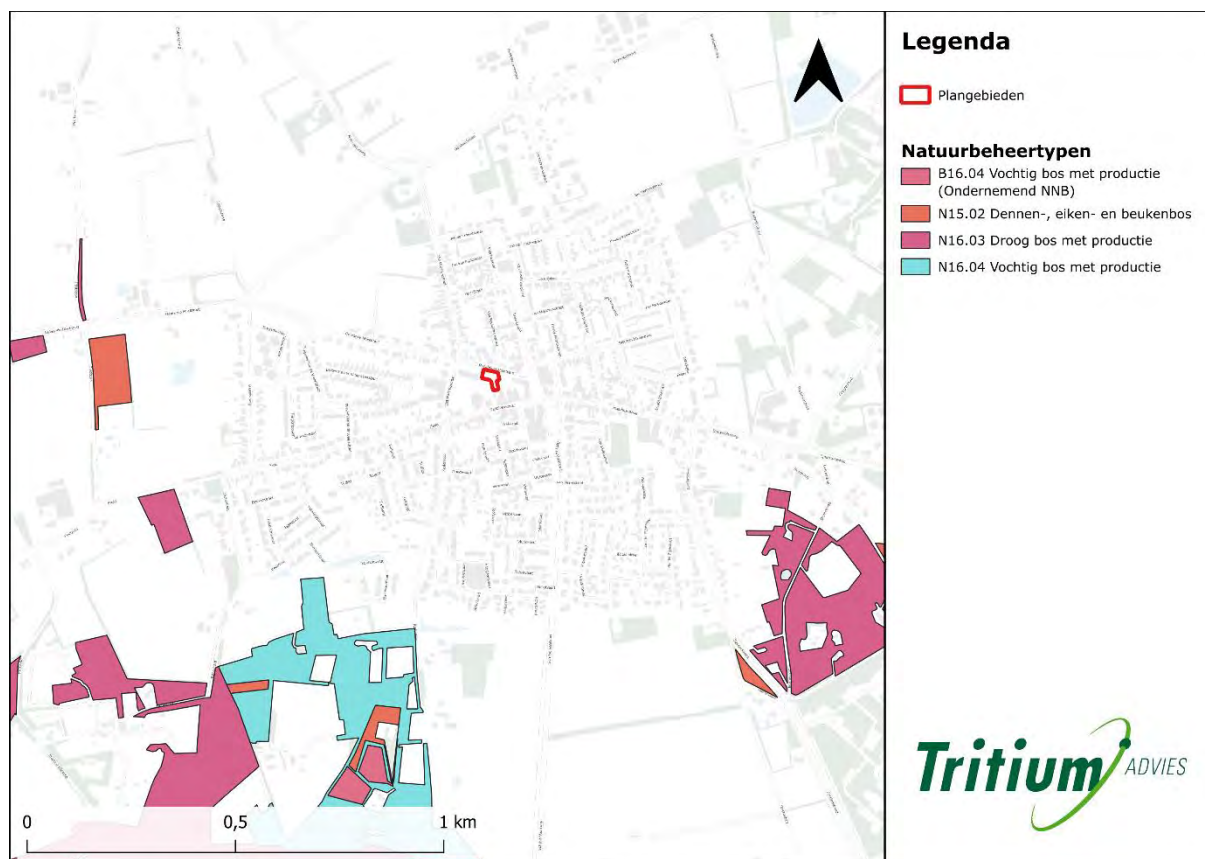
Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied, het meest nabije Natura 2000-gebied ligt op circa 13 kilometer afstand. Externe effecten als gevolg van onder andere licht, trillingen en geluid door de voorgenomen werkzaamheden zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie zijn door de afstand van Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten. Om met zekerheid uit te kunnen sluiten dat er geen negatieve gevolgen kunnen plaatsvinden op Natura 2000-gebieden ten gevolge van stikstofdepositie is een stikstofberekening noodzakelijk.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een natuurbeheertype dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), indirecte aantasting van NNN-beheertypen door werkzaamheden in de buurt van die gebieden moet in rekening gebracht worden, met uitzondering van de verspreiding van stoffen via de lucht of het water. Navolgende tabel 3.2 en figuur 3.2 geven de locatie van het plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde beheertypen binnen Natuurnetwerk Nederland weer.

Tabel 3.2: Afstand tot dichtstbijzijnde NNN-beheertypen

Dichtstbijzijnde NNN-beheertypen	Afstand tot plangebied
B16.04 Vochtig bos met productie (Ondernemend NNB)	900 meter
N15.02 Dennen- eiken- beukenbos	825 meter
N16.03 Droog bos met productie	714 meter
N16.04 Vochtig bos met productie	624 meter

Figuur 3.2: Plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde NNN-beheertypen

Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie Noord-Brabant hanteert externe werking als het gaat om het Natuurnetwerk Nederland. Mogelijke aantasting van natuurgebieden door werkzaamheden in de buurt van het Natuurnetwerk Nederland moet in kaart gebracht worden, met uitzondering van de verspreiding van stoffen via de lucht of het water.

In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand van het dichtstbijzijnde NNN-beheertype gelegen dat een negatief effect op dat natuurgebied niet verwacht wordt. Bovendien betreft het een beperkte ingreep (realisatie van een appartementencomplex met 11 woningen) waardoor hinder voor de omliggende natuurgebieden onwaarschijnlijk is, zeker ook omdat er tussen het plangebied en het natuurgebied een stedelijke omgeving bevindt met onder andere verkeersaders.

4 Houtopstanden

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Een houtopstand valt onder de werking van de Omgevingswet als deze aan een minimale oppervlakte voldoet. Houtopstanden van minimaal 10 are (1000 m²) en rij- of laanbeplantingen van 21 of meer bomen, vallen onder de werking van de Omgevingswet. Bij het kappen van deze houtopstanden, of delen daarvan, is een melding en herbeplanting verplicht. Dus ook voor het kappen van een oppervlakte van minder dan 10 are is een melding verplicht.

De Omgevingswet beschermt houtopstanden buiten de bebouwde kom. De gemeente dient hiervoor een bebouwingscontour houtkap vast te stellen. Met de bebouwingscontour houtkap geeft de gemeente aan waar de grens ligt tussen stedelijk gebied en buitengebied. Naast de ligging binnen de bebouwingscontour houtkap zijn er nog enkele andere uitzonderingen op de meldings- en herplantingsplicht:

- binnen de bebouwde kom (bebouwingscontour houtkap);
- op erven en in tuinen;
- fruitbomen en windschermen langs boomgaarden;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande beplantingen langs (water)wegen;
- uit populieren of wilgen bestaande beplantingen in 1 rij langs landbouwgronden;
- naaldbomen, bedoeld als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- het dunnen van een houtopstand;

Conclusie houtopstanden

Er zijn binnen het plangebied geen houtopstanden die middels het planvoornemen zullen verdwijnen. Er bestaan dan ook geen verdere verplichtingen aangaande houtopstanden binnen de Omgevingswet.

5 Soortbescherming

Aan de hand van literatuuronderzoek is bepaald welke soorten potentieel voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Daarnaast zijn waarnemingen uit de Nederlandse Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt, alle waargenomen soorten in de afgelopen 5 jaar binnen een straal van 3 km zijn beschouwd. Van elk van deze soorten is de status van bescherming volgens de Omgevingswet nagegaan. In de onderstaande paragrafen, die telkens één soortgroep behandelen, wordt de soortverspreiding voor de betreffende soortgroep verder toegelicht.

Tijdens een bezoek aan het plangebied is zoveel mogelijk informatie verzameld over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hierbij zijn waarnemingen, zowel visueel als auditief, en sporenonderzoek cruciaal. Er is gekeken naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, hollen, uitwerpselen, prooi-resten en haren. Daarnaast is op basis van terreinkenmerken beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Een Quicksan flora en fauna is een momentopname en geen veldinventarisatie omdat veldinventarisaties meerdere seizoensgebonden opnamerondes inhouden die volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Het kan dus voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van *expert judgement* (beoordeling door experts) en bekende ecologische principes is daarom een inschatting gemaakt over het kunnen voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het plangebied.

Tabel 5.1: Gegevens veldbezoek

Datum	8 september 2025
Dagdeel	ochtend
Temperatuur	21 °C
Weersomstandigheden	licht bewolkt en droog
Windkracht	2 Bft

5.1 Flora

In Nederland groeien ca. 80 plantensoorten die een beschermde status hebben op Europese en/of nationale schaal. Deze soorten komen veelal voor in gebieden die beschermd zijn via de Europese habitatrichtlijn maar enkele soorten, zoals bijvoorbeeld de schubvaren, komen ook voor in het stedelijk gebied. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied geschikt is voor beschermde planten. Ook is de eventuele aanwezigheid van invasieve exoten – uitheemse planten die een bedreiging vormen voor de inheemse soorten – vastgesteld.

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Ze zijn er ook niet te verwachten door de voedselrijke omstandigheden, de verstedelijking van de omgeving, de lage diversiteit en dat het plangebied regelmatig gemaaid wordt. Beschermde soorten komen vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond en in ecologisch omstandigheden die plantendiversiteit stimuleren. Dit is niet op het plangebied aanwezig

Conclusie Flora

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot de flora.

5.2 Vogels

Alle niet-exotische, in het wild levende vogels die in Nederland broeden, te gast zijn of doortrekken, in totaal zo'n 290 soorten, zijn beschermd via de Vogelrichtlijn (Brochure MEZ). In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten opgenoemd waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn in de provincie van het plangebied. Het betreft vogels die gebonden zijn aan vaste broed locaties en daardoor niet kunnen uitwijken naar andere mogelijk geschikte locaties in de omgeving van het plangebied. Omdat het vernietigen of verstoren van hun broedplaatsen in strijd is met de Omgevingswet, is tijdens het veldbezoek nagegaan of deze soorten in het plangebied voorkomen en broeden. Hierbij zijn de verspreidingskaarten opgesteld door de Nationale Databank Flora en Fauna, geraadpleegd om na te gaan of de soort in de buurt van het plangebied voorkomt (NDFF).

Tabel 5.2: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in de provincie Noord-Brabant

Categorie	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	
1	Jaarrond gebruikte nesten	steenuil
2	Koloniebroeders – honkvast of gebouwfankelijk	gierzwaluw, huismus, roek
3	Niet koloniebroeders – honkvast of gebouwfankelijk	grote gele kwikstaart, kerkuil, oehoe, ooievaar, slechtvalk
4	Jaarlijkse terugkeer naar nest	boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief, zwarte wouw
	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen	
5	Honkvast maar flexibel	blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine

		bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart, zwarte specht
--	--	--

Tijdens het veldbezoek zijn de onderstaande soorten waargenomen binnen of in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is dus voor deze soorten geschikt als onderdeel van het leefgebied.

Tabel 5.3: Lijst van de tijdens het veldbezoek waargenomen vogelsoorten

Vogelsoort	Aantal	Type waarneming	Nest
houtduif	1	visueel	nee
kauw	1	visueel	nee
pimpelmees	1	visueel	nee

Foerageer- en leefgebied

Uit de bovenstaande waarnemingen en de observaties ter plekke blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor bovenstaande vogelsoorten. Het plangebied is echter geen essentieel foerageergebied voor de algemeen voorkomende stadsvogels omdat er in de buurt van het plangebied alternatief foerageergebied aanwezig is, zoals de groenstroken en tuinen in de dorpskern. Ook zal het gebied deels als foerageergebied in gebruik blijven na het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

Natuurgebonden nesten

Hoewel er geen nesten zijn waargenomen binnen het plangebied kunnen de aanwezige bomen en struiken wel dienen als broedgelegenheid voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten. Broedende vogels zijn erg gevoelig voor verstoring door werkzaamheden. Door de algemene beschermingsstatus van vogels in Nederland kunnen sloop-, bouw- of inrichtingswerkzaamheden alleen plaatsvinden als er geen broedende vogels aanwezig zijn op of in de directe omgeving van het plangebied. Wanneer er zo gehandeld wordt, zijn er geen nadelige effecten te verwachten voor broedende vogels.

Gebouwgebonden nesten

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig zodat het verloren gaan van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels is uitgesloten.

Conclusie vogels

Een aantal vogelsoorten benut het plangebied als foerageer- en broedgebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien deels als foerageergebied in gebruik blijven. Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen broeden binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Er kunnen geen versturende werkzaamheden zoals sloop- en bouwwerkzaamheden of verwijdering van beplanting plaatsvinden wanneer er broedende vogels aanwezig zijn in de nabije omgeving. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden tussen begin oktober en half februari worden er eveneens geen nadelige effecten verwacht voor vogels.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Alle Nederlandse zoogdieren zijn beschermd, voor enkele algemeen voorkomende soorten geldt echter een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Soorten die zijn vrijgesteld van bescherming in de provincie zijn in dit hoofdstuk buiten beschouwing gelaten. Voor deze soorten geldt wel de algemene zorgplicht welke verder is toegelicht in hoofdstuk 6. Beschermden zoogdiersoorten die niet zijn vrijgesteld, en die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen zijn; boommarter, bunzing, damhert, eekhoorn, wezel en hermelijn (NDFF).

Boommarter

De boommarter komt in Nederland in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Het plangebied is ongeschikt deze soort vanwege het ontbreken van dit leefgebied.

Damhert

Het leefgebied van het damhert bestaat uit lichte loofbossen en gemengde bossen. Deze soort heeft een voorkeur voor oudere bossen met een dichte onderbegroeiing. Belangrijk is dat er voldoende gras in de omgeving is. Het plangebied is ongeschikt voor deze soort omdat geschikt leefgebied ontbreekt.

Eekhoorn

Eekhoorns leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos, maar ook in tuinen en parken mits er voldoende voedsel aanwezig is. Het voedsel van eekhoorns bestaat hoofdzakelijk uit boomzaden zoals eikels, noten en kegels van naaldbomen. Ook eten ze als aanvulling daarop knoppen, bladeren, bessen, schors, paddenstoelen, en soms ook rupsen, vogeleieren en jonge vogels. Eekhoorns bouwen nesten in bomen. Naast één hoofnest zijn ook vijf tot zes kleinere reservenesten in gebruik.

Binnen en rondom het plangebied zijn enkele bomen aanwezig die als schuilmogelijkheid kunnen dienen, echter is het plangebied en omgeving ongeschikt als eekhoornleefgebied door de beperkte aanwezigheid van voedselbronnen. Actueel zijn er in en grenzend aan het plangebied voedselbronnen aanwezig zoals een beukenboom die noten produceert, echter zijn er niet genoeg voedselbronnen voor de eekhoorn.

Kleine marterachtige (bunzing, hermelijn en wezel)

De hermelijn geeft de voorkeur aan gebieden met oppervlaktewater en voldoende schuilmogelijkheden, zoals heggen, houtwallen, bosranden en natuurlijke oevers. De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande hopen gebruikt, zoals die van een konijn, mol, vos, das of muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt. In de winter zoeken bunzingen vaak warmere plekken op, zoals hooi- en stroballen bij boerderijen. De wezel heeft de voorkeur voor open, droge natuur- en cultuurlandschappen en komt voor in zowel bossen, duinen als wei- en akkerland. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de

enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt. Het plangebied is beperkt geschikt voor deze soorten vanwege het ontbreken van voldoende natuurlijke schuilmogelijkheden en het open karakter van het terrein. Ook zijn er geen sporen aangetroffen zoals holen, vraatsporen of uitwerpselen. In de omgeving van het plangebied is daarnaast geschikt leefgebied aanwezig, zoals de akkers met struweelranden ten noordwesten van het plangebied.

Conclusie Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er daarom geen negatieve effecten te verwachten voor grondgebonden zoogdieren.

5.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen hebben een beschermde status. Het is verboden hun verblijfplaatsen aan te tasten, hun essentieel foerageergebied te vernietigen of hun vliegroutes te verstoren. Vleermuizen huizen in grotten, in boomholten of in spouwen of zolders van huizen. Ze maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. Tijdens het veldbezoek is nagegaan (i) of er op het plangebied locaties zijn die kunnen dienen als winter-, kraam-, paar-, zomer- en/of jaarrondverblijfplaats voor vleermuizen, (ii) of het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen en zo ja, (iii) of het essentieel foerageergebied is en (iv) of er essentiële vliegroutes door het plangebied lopen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vleermuissoorten die zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied (NDFF).

Tabel 5.5: Soorten vleermuizen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Verblijfplaatsen
Gewone dwergvleermuis	gebouwen
Gewone grootoorvleermuis	zomer: gebouwen, bomen winter: ondergrondse ruimten
Grijze grootoorvleermuis	gebouwen
Kleine dwergvleermuis	zomer: gebouwen en bomen winter: gebouwen en bomen
Laatvlieger	gebouwen
Rosse vleermuis	bomen
Ruige dwergvleermuis	zomer: gebouwen, bomen winter: gebouwen, bomen
Tweekleurige vleermuis	zomer: gebouwen winter: grotten, kelders, gebouwen
Watervleermuis	zomer: bomen, zolders, bunkers winter: ondergrondse ruimten

Informatie via Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Er is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

In de omgeving is een appartementencomplex en kerk die in potentie geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Het appartementencomplex heeft enkele openstootvoegen, de kerk heeft overhellende dakpannen en ventilatieroosters en er is een schuur met geschikte dakrand en gat bij regenpijp (Figuur 5.1). Gezien binnen het planvoornemen de bebouwing op ruime afstand (minimaal 15 meter) van deze gevels zal worden gerealiseerd, komen aanvliegroutes niet in het geding. Mits er in de aanlegfase geen verstoring (licht, geluid en trillingen) van deze gevels wordt veroorzaakt (bijvoorbeeld door heien of andere zware ingrepen), en mits er ook in de gebruikersfase rekening gehouden wordt met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen door middel van een lichtplan, zijn negatieve effecten op vleermuizen niet te verwachten.

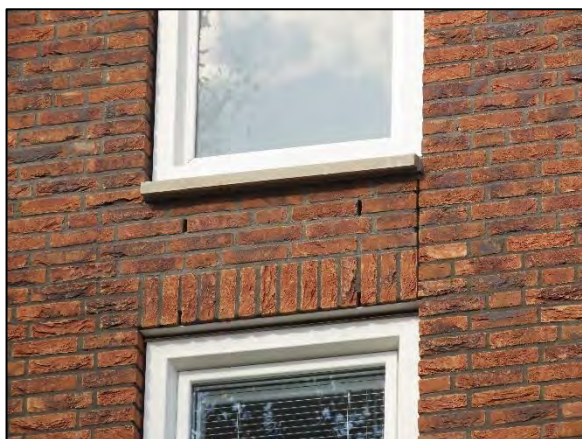

Foto A: appartementencomplex: stootvoegen

Foto B: kerk: overhellende dakpannen en ventilatieroosters

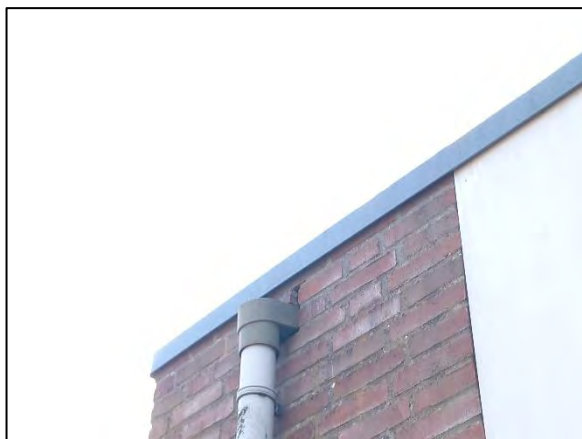
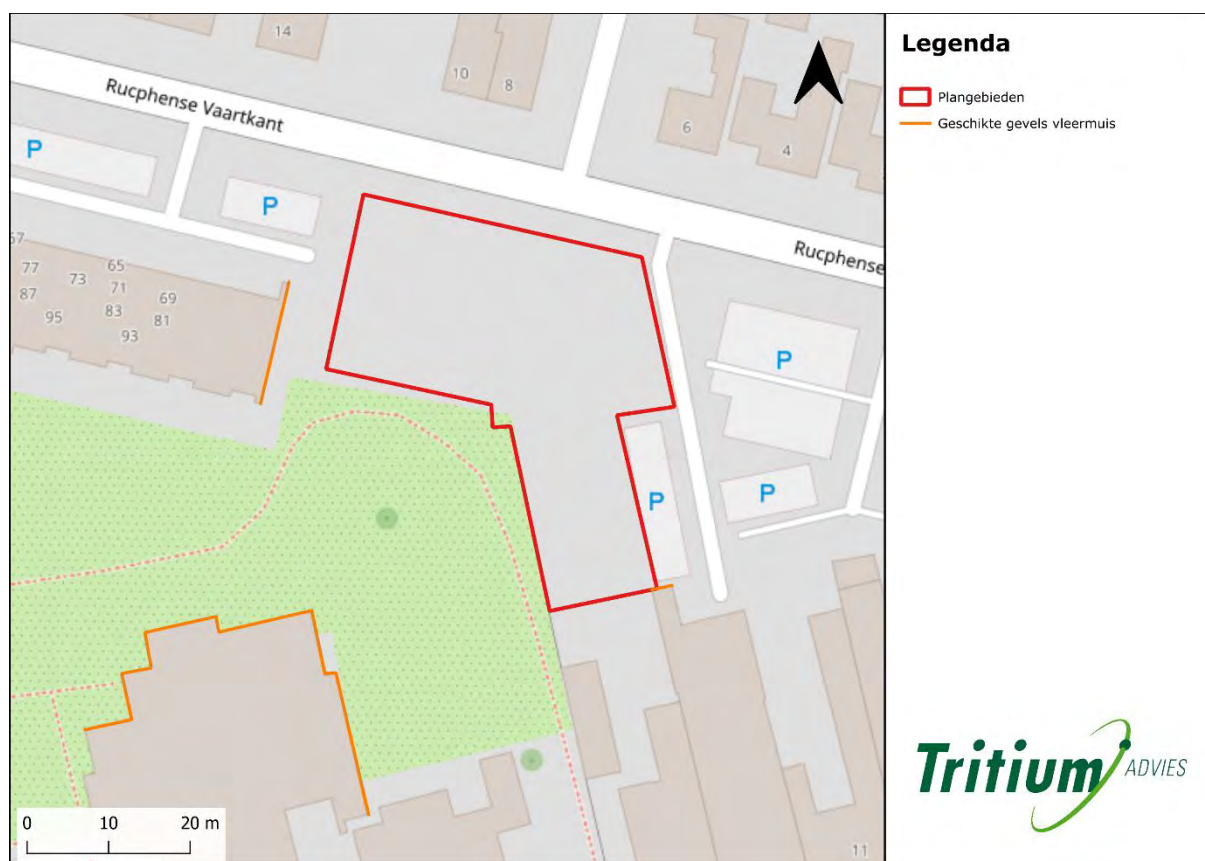

Foto C: geschikte dakrand en gat bij regenpijp

Figuur 5.1: **Foto's potentiële vleermuisverblijfplaatsen** in de omgeving

Figuur 5.2: kaart potentiële vleermuisverblijfplaatsen in de omgeving

Boombewonende vleermuissoorten

In de bomen binnen het plangebied zijn geen holtes of scheuren gevonden, daarnaast zijn geen sporen zoals ontlasting of vraatsporen in de vorm van vlindervleugels gevonden.

Foerageergebied

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied. Het is echter geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn, zoals het kerkhof, groenstroken in de dorpskern en de weilanden en akkerlanden buiten het dorp. Bovendien zal het binnen het plangebied aanwezige foerageergebied deels behouden blijven.

Vliegroutes

Binnen het plangebied zijn geen lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals hoge heggen en houtwallen aanwezig die dienst kunnen doen als vliegroutes voor vleermuizen.

Conclusie vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen locaties aangetroffen die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor gebouw- of boombewonende vleermuizen. Direct grenzend aan het plangebied zijn echter wel potentiële verblijfplaatsen aanwezig voor gebouwbewonende vleermuizen. Aanvullend onderzoek is alleen nodig wanneer het planvoornemen leidt tot verstoring van verblijfplaatsen of het blokkeren van aanvliegroutes. Om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de gebruiksfase hinder ondervinden van licht, kan een lichtplan worden opgesteld.

Mogelijk wordt er door vleermuizen gefoerageerd binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de geplande werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstrend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

5.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Amfibieën en reptielen

Alle Nederlandse Amfibieën en reptielen zijn beschermd, voor enkele algemeen voorkomende soorten geldt echter een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Soorten die zijn vrijgesteld van bescherming in de provincie zijn in dit hoofdstuk buiten beschouwing gelaten. Voor deze soorten geldt wel de algemene zorgplicht welke verder is toegelicht in hoofdstuk 7. Beschermde reptielen en amfibieën die niet zijn vrijgesteld, en die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen zijn; alpenwatersalamander en levendbarende hagedis (NDFF).

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander plant zich voor in stilstaande wateren zoals, greppels, bospoelen en vennen. Op het land komt de alpenwatersalamander voornamelijk voor in bos en struweel, in heidegebieden, agrarisch gebied en ruderaal terrein, zoals bouwterreinen, industrieterreinen, slootkanten en plantsoenen. In de winter is de alpenwatersalamander te vinden op vorstvrije plekken op het land, vaak onder de grond of in de strooisellaag in bosjes of onder struwelen. Binnen het plangebied en in de omgeving bevindt zich geen geschikte waterlichamen die de alpenwatersalamander kan gebruiken als voorplantingsplek. Ook is het geschikte landhabitat niet aanwezig op het plangebied. Om die reden kan de alpenwatersalamander worden uitgesloten en is aanvullend onderzoek niet nodig.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt voor in gebieden zoals; (vochtige) heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. De soort is ook te vinden in wegbermen, dijktafsluitingen, hagen en houtwallen. Ze hebben een voorkeur voor vochtige terreinen die ook structuurrijke overgangen hebben van vochtig naar droge terreindelen. Binnen het plangebied en in de directe omgeving bevindt zich geen geschikte landschappen die de levendbarende hagedis kan gebruiken als voorplantingsplek. Om die reden kan de levendbarende hagedis worden uitgesloten en is aanvullend onderzoek niet nodig.

Vissen

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van (beschermde) vissen kan derhalve worden uitgesloten.

Conclusie amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten, zoals bijvoorbeeld de gewone pad en de bruine kikker, zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen en vissen.

5.6 Ongewervelden

Meer dan vijftig soorten insecten, waaronder bepaalde vlinder-, libel- en keversoorten, zijn wettelijk beschermd in Nederland. Ook sommige weekdieren, zoals mossels, vallen onder deze bescherming. Veelal stellen ongewervelden bijzondere eisen aan hun habitat en komen ze dus voor op specifieke plaatsen, zoals poelen met helder water of graslanden met specifieke bloemrijke vegetatie. Beschermden ongewervelden die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen: bruine eikenpage en grote vos (NDFF). Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied geschikt is voor beschermde ongewervelden

Bruine eikenpage

De bruine eikenpage haalt nectar uit soorten zoals de braam, wilde liguster en sporkehout. Ze komen veel voor bij struwelen die aan de bosrand staan. De waardplanten van deze soort zijn eiken, voornamelijk de zomereik. De bruine eikenpage legt eitjes op kleine bomen, die in de schaduw van andere bomen groeien arme grond. Op basis hiervan is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort niet noodzakelijk en het plangebied is ongeschikt.

Grote vos

De grote vos heeft meerdere waardplanten zoals de iep, (zoete) kers, populier en sommige wilgensoorten. De iep, populier en wilgen zijn niet op het plangebied aanwezig. Het habitat van de grote vos is vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en landschappen met grote vrijstaande bomen. Daarnaast moet het habitat beschutte plaatsen hebben zodat de soort kan overwinteren, dit zijn plekken als boomholtes en houtstappels. Het plangebied heeft grote vrijstaande bomen, maar bezit geen beschutte plaatsen om te overwinteren. Hierdoor is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort niet noodzakelijk en het plangebied is ongeschikt.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is in Nederland sterk gebonden aan zijn waardplanten, met name soorten uit het geslacht *Oenothera* (teunisbloemen). Binnen het plangebied zijn enkele exemplaren van teunisbloem aangetroffen (Figuur 5.2). Er zijn echter geen vraatsporen, rupsen of poppen waargenomen (het onderzoek is uitgevoerd in de actieve periode van deze soort) en de aangetroffen planten vormen slechts een zeer kleine populatie. Gezien het ontbreken van geschikte voortplantingsindividuen en het beperkte aantal waardplanten, wordt de aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart nihil. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Figuur 5.2: Teunisbloem in plangebied (alle individuen)

Conclusie ongewervelden

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten van dit planvoornemen met betrekking tot ongewervelde fauna.

6 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende plant- en diersoorten en voor hun directe leefomgeving geldt een zorgplicht (Omgevingswet – artikel 11.27, Bal). Met deze zorgplicht worden naast de nationaal en Europees aangewezen beschermde soorten en gebieden ook algemenere overige inheemse soorten beschermd. De zorgplicht houdt in dat men handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat deze nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten;

- achterwege laat;
- indien achterwege laten niet passend is, maatregelen neemt om nadelige gevolgen te voorkomen;
- indien die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Het is wettelijk verplicht invulling te geven aan deze zorgplicht. Bij de uitvoering van sloop- en bouwprojecten kunnen werkzaamheden veelal niet achterwege gelaten worden. Het is daarbij verplicht om maatregelen te nemen en daarmee de nadelige gevolgen op inheemse plant- en diersoorten te beperken of te voorkomen.

Nadelige gevolgen kunnen veelal voorkomen worden door te werken in de minst-kwetsbare periode, zoals buiten de winterslaap, voortplantingstijd en periode van afhankelijkheid van jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle soortgroepen gelijk. In het algemeen geldt de periode van half oktober tot eind november als 'veilige' periode voor alle diergroepen. Dit is de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn en de mogelijkheid hebben om zich te verplaatsen. Bovendien zijn de jongen uit het laatste legsel van late broeders zoals de houtduif dan ook uitgevlogen (Vogelbescherming Nederland).

Daarnaast kunnen negatieve gevolgen op algemeen voorkomende soorten beperkt worden door tijdens de werkzaamheden zodanig te werken dat dieren het plangebied kunnen verlaten zodat verwonding of doding van individuen wordt voorkomen. Voorbeelden zijn: de werkzaamheden in de richting van een vluchtgebied uitvoeren, de werkzaamheden langzaam opstarten en/of langzaam werken zodat dieren de tijd hebben om het plangebied te ontvluchten, voorafgaand aan de start van werkzaamheden verstoring creëren zodat dieren uit het plangebied vluchten. Een voorbeeld om negatieve gevolgen op de aanwezige vegetatie te voorkomen is het beschermen van bomen om zo beschadiging van de stammen te voorkomen. Verder worden negatieve gevolgen op inheemse fauna beperkt door werkzaamheden zo veel mogelijk overdag uit te voeren. Bij gebruik van verlichting dient deze zo geplaatst te worden dat enkel de werkzaamheden gericht verlicht worden. Lichtverstrooiing kan vermeden worden door het gebruik van kappen.

Zorgplicht algemene broedvogels

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen het broedseizoen van algemeen voorkomende broedvogels (globaal van 15 maart tot 15 juli) dan is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat het gebied vóór afgaand aan het broedseizoen, en zonder de verstoring van andere soorten, ongeschikt is gemaakt als broedlocatie. Door het plangebied ongeschikt te maken kan worden voorkomen dat vogels zich binnen het plangebied vestigen. Broedgevallen die tijdens of vlak voor de werkzaamheden ontstaan in en direct grenzend aan het plangebied, zijn immers ook onderhevig aan de zorgplicht. Het ongeschikt maken van het plangebied voor algemene broedvogels dient te gebeuren door de aanwezige bomen en grasland kort te snoeien/maaien vóór

aanvang van het broedseizoen en deze ook kort te houden gedurende het broedseizoen. Indien werken binnen het broedseizoen noodzakelijk is, dient men voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck te laten uitvoeren door een bevoegd ecooloog. Bij aanwezigheid van broedgevallen binnen de verstoringzone van de geplande werkzaamheden dienen aanvullende maatregelen genomen te worden of kunnen werkzaamheden geen doorgang vinden.

Acties bij aantreffen beschermde soorten

Indien er tijdens de werkzaamheden, ondanks voorgenomen maatregelen, toch beschermde soorten of broedgevallen binnen het plangebied zijn gevestigd dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd en dient een ecologisch deskundige te worden ingeschakeld. Hiermee kan schade en verstoring van deze individuen zo veel mogelijk worden voorkomen en wordt er geen overtreding op de Omgevingswet gemaakt.

7 Conclusies

Uit de quickscan flora en fauna is het volgende gebleken:

- Om eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden aan te tonen of uit te sluiten dient een stikstofberekening te worden gemaakt.
- Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk als het planvoornemen in de aanleg- of gebruikersfase negatieve externe effecten (geluid, licht, trillingen) heeft op de naastgelegen potentiële verblijfplaatsen, of als de aanvliegroute geblokkeerd wordt naar deze potentiële verblijfplaatsen.
- De omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen.
- Om negatieve effecten op foeragerende vleermuizen en potentiële verblijfplaatsen in de directe omgeving (kerk en het appartementencomplex) te voorkomen, wordt geadviseerd om sloop- en bouwwerkzaamheden zoveel mogelijk overdag uit te voeren. Daarnaast wordt aanbevolen om overmatige trillingen en geluidsproductie te beperken in de aanleg- en gebruiksfase.
- Het plangebied dient voorafgaand aan het broedseizoen (globaal vanaf 15 maart) ongeschikt te worden gemaakt als broedlocatie voor algemene broedvogels.
- Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

Onderstaande tabel geeft de te verwachten overtredingen en de benodigde vervolgstappen weer.

Tabel 7.1: Te verwachten overtredingen en de benodigde maatregelen / onderzoeken

	Overtreding omgevingswet	Te treffen maatregelen	Noodzakelijke onderzoeken
Natura 2000	Potentieel	Zorgplicht	Stikstofberekening
Natuurnetwerk Nederland	-	Zorgplicht	-
Houtopstanden	-	Navraag vergunningplicht gemeente*	-
Planten	-	Zorgplicht	-
Vogels	-	Zorgplicht	-
Grondgebonden zoogdieren	-	Zorgplicht	-
Vleermuizen	Potentieel	Zorgplicht	Geen aanvullend onderzoek benodigd tenzij het planvoornemen effecten heeft op de aangrenzende panden
Amfibieën	-	Zorgplicht	-
Reptielen	-	Zorgplicht	-
Vissen	-	Zorgplicht	-
Ongewervelden	-	Zorgplicht	-

* Enkel van toepassing wanneer er houtopstanden worden verwijderd.

8 Literatuurlijst

BIJ12. Natuur en Landschap (BIJ12, Utrecht, Nederland). [Online] bij12.nl.

Brochure MEZ. Ministerie van Economische Zaken - Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen - versie 1.3 (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag, Nederland). [Online]

Hunink, S. 2024. *Lijst beschermde soorten omgevingswet*. sl : Natuurinclusief, 2024.

Natura 2000. Natura 2000 in Nederland (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag, Nederland). [Online] natura2000.nl.

NDFF. Nationale Databank Floa en Fauna (NDFF) - Verspreidingsatlas (Nijmegen, Nederland). [Online] verspreidingsatlas.nl.

Netwerk Groene Bureaus. Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevoordering en belangenbehartiging (NGB, Odijk, Nederland). [Online] netwerkgroenebureaus.nl/.

NVWA. Nederlandse Voedsel - en Warenautoriteit. Unielijst invasieve soorten. Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. [Online] nvwa.nl.

RAVON. Soorten (Nijmegen en Amsterdam, Nederland). [Online] raxon.nl.

Vogelbescherming Nederland. Vogelgids (Zeist, Nederland). [Online] vogelbescherming.nl.

Waarneming.nl. 2021 (Observation International, Aarlanderveen, Nederland). [Online] waarneming.nl.

Zoogdierversameniging. Zoogdiersoorten (Zoogdierversameniging Nederland, Nijmegen, Nederland). [Online] zoogdierversameniging.nl.

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per bevoegd gezag. Op basis van de door PS vastgestelde provinciale verordeningen en Or d.d. 1 september 2024*

[illegible]

8.74l, lid 1, b, 12°	i.h.k.v. bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	X	X	X		X	X		X	X	X	X		
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën)	i.h.k.v. bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs								X					

schadelijke handelingen

art. 11.54, lid 1, onder a Bal	doden	X ⁵		X ⁵		X ⁵					X ⁵	X	X	X
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	vangen	X ⁵	X	X ⁵	X ⁵	X ⁵	X ⁵	X	X	X ⁵	X	X	X	X
art. 11.54, lid 1, onder b Bal	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	X	X	X ⁵	X	X	X	X	X	X ⁵	X	X	X	X

* Gebaseerd op de lijst samengesteld door (Hunink, 2024)

** voor deze soorten daarnaast uitzondering in/op gebouwen en bijbehorende erven art. 11.54, lid 2, onder a Bal

X Soort is vrijgesteld

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

5 de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Vangen mag vaak alleen met toegestane middelen. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie. Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling m.b.t. doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen